

# SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiritopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

## Politične vesti.

### Odstop ministrstva Clam - Martinic.

Dne 18. t. m. je min. preds. grof Clam-Martinic v imenu celokupnega ministrstva podal demisijo. To je uspeh slovanskih parlamentarnih strank, ki ga je odločil poljski klub s svojimi sklepi glede stališča do vlade. Ministrski predsednik je bil pri cesarju najprej poročal o nastalem položaju, na kar je bil sklican ministrski svet. Ta se je sešel ob 6. uri zvečer in trajal do 11. ure. Sklenjeno je bilo, da poda celokupno ministrstvo ostavko. Iz dolgega trajanja seje ministrskega sveta se sklepa da so bili storjeni tudi posebni sklepi glede rešitve nastale krize, ki se predlože cesarju. Kako se kriza reši, še ni nič gotovega. Govori se v koncentracijskem kabinetu in o uradniškem ministrstvu. Poglavitno pri tem je vsekako to, da so slovanske stranke prav jasno posvedočile, da se proti njim ne da več vladati.

Že dopoldne je prišel grof Clam v parlament, kjer je začel konference.

V parlamentu se je ves dan silno živahno razpravljalo o razvoju krize in o eventualnostih njene rešitve.

Poljaki želijo, da naj bi novi kabinet omogočil zlasti Čehom in Jugoslovanom revizijo dosedanjega skrajno-opozicijskega stališča. Treba je predvsem poudariti, da je to vprašanje za Čeha in Jugoslovane sploh indiskutabel, ako prihaja oseba grofa Clama sploh v poštev. Tako smemo pač pritrditi parlamentarcu, ki nam izjavlja: S Clamom ne bo nič.

Predvsem je konstatirati, da sta Český Svaz in Jugoslovanski klub popolnoma solidarna.

Minulo soboto je prispel iz Ljubljane tudi deželni glavar dr. Šusteršič ter je prišel v parlament. Dr. Šusteršič pa ni član predsedništva, niti parlamentarne komisije Jugoslovanskega kluba. Seveda je tudi govornica razširjena med nemškimi žurnalisti, da bi bil dr. Šusteršič v slučaju, da se sestavi kabinet, v katerem bi se nahajal tudi Jugoslovanski minister, ministrski kandidat popolnoma neosnovana.

Nemški Nationalverband in krščanski socialci so slej kakor prej krotki. Postavili so se na stališče, da za ohranitev delazmožnosti parlamenta ne morejo ustaviti ustanovitve večine iz različne narodnosti. Celo ves svoj program so Nemci pripravljene revidirati.

### Padec grofa Clam-Martinica.

Prizadevanja grofa Clam-Martinica so se ponesrečila in dne 21. junija ob 8. uri zvečer je grof Clam-Martinic prosil cesarja, naj sprejme demisijo ministrstva. Cesar je demisijo sprejel.

Grof Clam-Martinic padel, ker se niti Poljaki niti Jugoslovani niso dali pridobiti za njegove načrte in so odklonili njegove ponudbe.

Parlamentarna komisija poljskega kluba je na ponudbe grofa Clam-Martinica sklenila, da je v smislu svoje odločbe z dne 16. t. m. pač pripravljena dovoliti vse državne potrebščine. toda samo novi vladi, nikakor pa ne grofu Clam-Martinicu. Poljski klub je mnenja, da je sedanji čas popolnoma neprimeren za snovanje velikih načrtov in za ustanovitev posebnega ministrstva za izvr-

šitev teh načrtov in je naročil svojemu vodstvu, naj sporoči grofu Clam-Martinicu, da se ž njim o njegovih velikih načrtih sploh ne misli pogajati.

Zvečer je imel grof Clam-Martinic še en pogovor z načelnikom poljskega kluba dr. Lazarskim. Ta je izjavil, da vstopijo zastopniki poljskega kluba le v tem slučaju v nameravano koalicijsko ministrstvo, če bodo v njem zastopane vse stranke. Na vprašanje grota Clam-Martinica, če zahtevajo Poljaki, da morajo biti v novem ministrstvu zastopani tudi Čehi, je izjavil dr. Lazarski: da tudi Čehi, kakor sploh vse stranke.

Tudi Jugoslovani so odklonili vsako skupnost z grofom Clam-Martinicom. Ob 5. popoldne je bil načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec pri cesarju v avdijenci in se je zvečer povrnil v poslansko zbornico. Jugoslovanski klub je imel sejo, kateri je sledilo skupno posvetovanje Jugoslovancev in Čehov. Sklepi, storjeni pri teh posvetovanjih, še niso razglašeni. Dr. Korošec je cesarju izjavil, da Jugoslovani ne marajo podpirati grofa Clam-Martinica niti mu dovoliti budgetnega provizorija, pač pa da so pripravljeni, dovoliti državne potrebščine vsaki drugi vladi.

S sklepi Jugoslovanskega in Poljskega kluba je bila zapečaten usoda grofa Clam-Martinica in moral je iti cesarja prosit, naj odpusti ministrstvo, kar se je tudi zgodilo.

Pri svojih reševalnih poskusih se je grof Clam-Martinic obrnil tudi do socijalnih demokratov in jim je ponudil imenovanje dr. Rennerja za ministra brez portfelja. Socijalni demokrati so ponudbo odklonili, češ, da se načeloma ne morejo udeležiti vlade v vojno zapletene države in da smatrajo mednarodno delo za mir za svojo prvo nalogo.

V trenutku propadanja Clam - Martinicevega ministrstva se je nemška nevolja izlila na nemškega - ministra - krajana dr. Bärnreitherja. Dolže ga, da je od smrti grofa Stürgkha vedno nekaj spletkaril, da je svoje ministrske kolege vedno silno ostro kritiziral in da se je tudi ustavljal načrtu grofa Clam-Martinica glede ustanovitve koalicijskega ministrstva. Zdaj je prišlo tudi na dan, da se nemški politiki sami niso obračali do svojega ministra - krajana dr. Bärnreitherja, nego edino do trgovinskega ministra dr. Urbana. Namen teh razkritij je prozoren: Nemške stranke žele prepričati, da bi postal dr. Bärnreither zopet nemški minister - krajan.

Kako se nastala kriza reši in kdo dobi naročilo, sestaviti novo ministrstvo, še ni znano.

### Interpelacija o dobi neostavnosti.

Minoli teden je bila v poslanski zbornici izročena interpelacija, kakršne avstrijska parlamentarna zgodovina pač ne pozna. Interpelacija obsega štiriisto strojepisanih strani na kancljskih polah in šteje kakih 20.000 vrst. Podpisali so to interpelacijo vsi češki poslanci. Naslovljena je na celokupno vlado in razpravlja o vseh narodnih, političnih, gospodarskih in kulturnih pritožbah Čehov na podlagi dogodkov na Češkem, na Moravskem in Šleziji v dobi brezustavnosti. Interpelacija se zdaj tiska in bo dodana stenografičnemu zapisniku, v katerem bo obsegala kakih 500 tiskanih strni.

## Boj za Trst.

Dunaj, 16. junija.

Avstro-ogrška letalska flotila je metala na Goriškem na izdajališče vojnih potrebščin v Mošiši z uspehom bombe.

Dunaj, 17. junija.

Pavza v bojih ob Soči traja.

Na prelazu Plöcken je sovražno delovanje zelo živahno. Na obmejnem grebenu južno od Suganske doline so se razvili včeraj silni boji. Sovražnika smo zavrtili. V pokrajini Zebio se je ponesrečil sovražni sunek. V pokrajini ob Adamelu se je polastil sovražnik postojanke, postavljene na ledenik.

Dunaj, 18. junija.

V odseku ob Rombonu so vrgli oddelki bosansko-hercegovinskega pešpolka št. 4 sovražnika iz nekega oporišča, mu odvzeli enega častnika in 28 mož ter so se držali proti več napadom v zavzeti poziciji. Sicer ničesar pomembnega.

### Angleški torpedni rušilec potopljen.

Dunaj, 16. junija. Neki naš podmorski čoln je 11. t. m. v Sredozemskem morju potopil torpedni rušilec razreda „L“ (kakih 1000 ton).

Dunaj, 19. junija.

Na visoki planoti Sette Comuni in v dolini Sugana med Asiagom in Brento je od včeraj zjutraj v teku nova silna artiljerijska bitka. Od Soče ničesar posebnega poročati.

Dunaj, 20. junija.

Po štiriindvajseturni artiljerijski pripravi se je pričel včeraj zjutraj na visoki planoti Sette Comuni italijanski infanterijski napad, ki se je izvršil zlasti na severnem krilu v območju Monte Forno in obmejnega grebena z veliko uporabo sile. Naše čete so zlomile vse sovražne napade v zmagoviti obrambi. Krajevni uspeh, ki je dal Italijanom v pokrajini pri Cima Diecii nekaj sto korakov tal, smo s protinapadom po večini zopet izravnali.

Dunaj, 21. junija.

Na visoki planoti Sette Comuni je potekel včerajšnji dan mirnejše. Boji v tej pokrajini so nam prinesli od 10. junija sem 16 častnikov, 650 mož in 7 strojnih pušk. V pokrajini Colbricon uspešni boji z ročnimi granatami. Naskakovalni oddelki so v predpolju pri Lagazuolu preprečili zasedenje neke rupe s strani sovražnika.

## Ob ruski fronti.

Dunaj, 16. junija.

Ruski topovski ogenj v vzhodni Galiciji mestoma močnejši. Sicer ničesar poročati.

Dunaj, 17. junija.

Na ogrski vzhodni meji mestoma praske patrolj. Pri Bržežanih smo zavrtili ruske izvidne oddelke.

Berolin, 17. junija.

Bojno delovanje zapadno od Lucka, jugovzhodno od Zložova in v predgorju Karpatov se je ojačilo.



Dunaj, 19. junija.

V odseku Valeputne smo zavrnilo ruski sunek. Sicer ničesar pomembnega.

#### Novi ruski generalštabni šef.

Petrograd, 18. junija. Listi poročajo o imenovanju generala Lonkomskega, poveljnika nekega armadnega zbora na fronti za generalštabnega šefa vrhovnega poveljnika.

Dunaj, 21. junija.

Na posameznih delih gališko-volinjske fronte se je sovražno artiljerijsko delovanje pri sodelovanju težkih kalibrov čutno ojačilo. Tudi letalsko delovanje je bilo tu živahnejše.

## Boji na Flandrskem.

Berolin, 17. junija.

Na Flandrskem je bil artiljerijski boj jugovzhodno od Ypresa in severno od Armentieresa močan. Jugozapadno od Warnetona so izvršili angleški oddelki dvakrat sunek. Vrgli smo jih nazaj. Od kanala La Bassée do železnice Arras-Cambrai je vladalo živahno delovanje artiljerij. Pri Monchyju in pri Croisillesu so Angleži zjutraj in zvečer nadaljevali s svojimi sunki. Dočim smo sovražnika vzhodno od Monchyja gladko zavrnilo, je vdrl severozapadno od Bullecourta začasno v naše jarke. V profisunkih, pri katerih smo obdržali nad 70 vjetih, smo pozicijo vzeli nazaj. Tudi jugozapadno od Cambraia in med Sommo in Oiso je bil sovražnik delavnejši kakor zadnji čas.

Berolin, 18. junija.

Ob Yserskem kanalu, na obeh straneh Ypresa, ob Lysi in od La Basséeja do potoka Sensée v popoldanskih urah živahno artiljerijsko delovanje. Jugozapadno od Warnetona, vzhodno od Vermellesa in pri Loosu so se ponesrečili angleški izvidni sunki. Vzhodno od Croisillesa smo zavrnilo, kakor prejšnji dan, tri angleške poskuse, pridobiti v napadu tal.

Berolin, 19. junija.

Na flandrski fronti in na fronti pri Arrasu je položaj neizpremenjen. Z menjajočo se silo je trajal artiljerijski boj. Včeraj je bil posebno živahen med Boesinghom in Frelinghenom. Vzhodno od Monchyja so vrgle naše napadalne čete Angleže iz nekaterih jarkov, ki so bili v bojih dne 14. junija še ostali v sovražnih rokah.

Berolin, 20. junija.

Med Ysero in Lysom je dobil zlasti zvečer artiljerijski boj v vseh svojih odsekih veliko silo. Tudi od kanala La Bassée do Scarpe je bilo streljanje včasih živahno. Jugozapadno od Lensa so napadli Angleži na severnem bregu potoka Souchez. Na krilih smo jih zavrnilo, v sredini se jim je posrečilo vdreti v naše sprednje jarke. Z močnim protisunkom smo preprečili, da niso hitro nato zbrane angleške sile razširile njih uspeha. V predpolju naših pozicij severno od St. Quentin je prišlo do spopadov naših patrolj z angleškimi štrafunskimi oddelki, ki so se morali v našem ognju umakniti.

Ob Aisni samo mestoma oživljajo se topovski ogenj. V zapadni Champagni smo z močnim protinapadom nekega polka iz Marke zopet zavzeli večji del pokrajine, ki smo jo bili 18. junija jugozapadno od Visoke gore izgubili na Francoze.

Na ostalih frontah se pri navadnih bojih v jarkih ni pripetilo nič posebnega.

Berolin, 21. junija.

Na Flandrskem in v Artoisu je bil šele zvečer pri boljšem razgledu artiljerijski boj na široki fronti živahen. Mestoma je trajal tudi, ko je nastopila tema. Blizu obali smo v nočnem napadu vjeli več Angležev. Pri Hoogu vzhodno od Ypresa smo včeraj in danes zjutraj zavrnilo močne izvidne sunke. Tudi pri Vermellesu in Loosu so se ponesrečila sovražna podvzvetja.

Pri Vauxaillonu severno - vzhodno od Soissons so zajuršale po kratki, močni pripravi z minami stotnije iz Porencev, Hannoveranov in Braunschweigov sestavljenih polkov francosko pozicijo na širini 1500 metrov. Vpad izvršen od prezkusjenih napadalnih čet v sovražno črto je bil za nasprotnika popolnoma presenetljiv. Nekaj napadalnih skupin je vdrl po približevalnih potih

do rezerv ter vjelo tudi tam nekaj mož. Krvave izgube sovražnika so težke. Nad 160 vjetih in 16 strojnih pušk smo pripeljali nazaj, nekaj metal min pa razstrelili. V zavzetih pozicijah smo čez dan zavrnilo silne protinapade Francozov. Z močnim učinkovalnim ognjem je pripravljala sovražnik severozapadno od pristave Hurtebise podvzvetje, katerega izvedba pa je izostala vsled našega učinkovalnega ognja.

Na zapadnem bregu Suippe je bil ogenj zvečer zelo živahen.

V vzhodni Champagni in na zapadnem robu Argonov so dvignile naše čete v sunku več vjetih iz francoskih črt.

#### Napad na trdnjave južne Anglije.

Berlin, 17. junija. Wolff poroča: Neko naše mornariško letalno brodogradilno podjetje je napadlo ponoči od 16. na 17. pod vodstvom korvetnega kapitana Viktorja Schütze važne trdnjave južne Anglije z vidno dobrim uspehom. Zrakoplovi so se morali ljuto boriti z angleškimi pomorskimi in kopnenimi silami kakor tudi z letalci. Pri tem je napadel neki sovražni letalec zrakoplov L 48, ki je goreč padel v morje, pri čemer je našla junaško smrt vsa posadka s poveljnikom. Ostali zrakoplovi so se v dobrem stanju vrnili.

#### Anglija se pripravlja na zimsko vojno.

Rotterdam, 20. junija. Bonar Law je izjavil 18. t. m. spodnji zbornici na neko vprašanje: Angleška vlada upa, da se bo še letos odločila in končala vojska. Vlada bi pa zanemarjala svojo dolžnost, če bi že zdaj ne računala na daljšo dobo vojske. Zahtevala bo zato od parlamenta kredite tudi za vojno pozimi.

## Na Balkanu.

#### Odstop grškega kralja.

Atene, 12. junija. „Agence Havas“ poroča: V ponedeljek je imel vrhovni komisar zaveznikov Jonnart z ministrskim predsednikom Zaimisom razgovor, v katerem je v imenu vlasti-pokroviteljic zahteval odpoved kralja in nominiranje njegovega naslednika, ki pa ne sme biti kraljevič-prestolonaslednik. Zaimis je priznal nesebičnost vlasti, katerih edini cilj je, obnovitev edinosti Grške na podlagi ustave, odgovoril pa je Jonnartu, da je šele zvečer, potem ko se bo sestal kronski svet, obstoječ iz bivših ministrskih predsednikov, mogoč sklep in odgovor kralja. Zaimis je zvečer izročil Jonnartu pismo s sprejetjem odpovedi, in bivši kralj je izrekel namen, iti na angleško ladjo ter se odpeljati preko Italije v Švico. Čete, ki so bile vrhovnemu komisarju vlasti na razpolago, so dobile ukaz, da se ne izkrcajo, predno ni znan kraljev odgovor.

\* \* \*

Bivši grški kralj je bil rojen kot najstarejši sin kralja Jurja 21. julija 1868 v Atenah in se je izvežbal v vojaških stvareh v Nemčiji ter se je leta 1889. poročil z prusko princeso Sofijo, sestro Viljema II. Dne 18. marca 1913 je zasedel po umoru svojega očeta prestol grškega naroda.

Novi kralj Aleksander je njegov drugorojeni sin, rojen 20. julija 1893 na gradu Tatoi, sedaj v svojem 24. letu. O princu Aleksandru se je že dolgo govorilo, da je določen od entente očetu za naslednika.

#### Odpotovanje kraljevske dvojice.

Atene, 15. junija. V četrtek ob 11. dopoldne se je kralj Konstantin, kraljica Sofija, kraljevič Juri, princ Pavel in tri princezinje vkrcali na ladjo, da se odpeljejo v Tarent. — Pri odpotovanju je ministrski predsednik z zastopniki oblasti pozdravil kralja Konstantina. Kralj je bil blede, sicer pa se je držal ponosno. Kmetje so poklekali, ko je prišla kraljevska dvojica mimo. Kralj je pozdravljaj in se priklanjaj, govoril pa ni niti s svojimi intimnimi prijatelji.

#### Izgnanje državljanov centralnih držav.

Jonnart je izgnal pripadnike centralnih držav iz Grške. Nad Atenami je razglašeno vojno stanje.

#### Nasilje proti Grški.

Prave vzroke nasilja proti Grški obsega francoska brezžična brzojavka z Eifflovega stolpa

z dne 16. junija ob 5. popoldne. Sedaj preko Albanije dograjene ceste in pota skozi severno Grško omogočajo zvezo s Solunom. Danes je pot — Santi Kvaranta - Bitolj podaljšanje poti skozi Tesalijo in Otrantski kanal ter dovoljuje zaveznikom, da pot skozi Sredozemsko morje popolnoma izključijo za dovoz vojaštva, živil in municije za orijentsko armado. Pot skozi Otrantski kanal se bo zavarovat s kako 75 km dolgo nepretrgano zaporo. To je torej velika prednost, ki so jo dosegli zavezniki s svojim zadnjim nastopom.

#### Venezelisti proti kralju Aleksandru.

Zeneva, 19. junija. „Temps“ je izjavil včeraj, da je proklamacija kralja Aleksandra tako nezadovoljiva, da ententa nima nikakega zaupanja do njega. Pariški listi poročajo danes, da je proklamacija Venezeliste tako razkačila, da zahtevajo nastop entente proti hudobnim vplivom na dvoru. Venezelos se obnaša kakor suveren. Imenoval je republikanca Philaretosa za pravnega konzula grške vlade.

#### Dr. Streit pregnan iz Grške.

Zeneva, 19. junija. Lyonski listi poročajo iz Aten, da bo več pristašev kralja Konstantina, med temi prejšnji minister in poslanik dr. Streit pregnanih iz Grške.

## Vojna z Ameriko.

#### Trgovski diktator.

Bern, 16. junija. Posebno poročilo „Matina“ iz New Yorka pravi: Senat je sprejel zakon, ki daje predsedniku polno moč nad ameriškim izvozom. Nadalje bo vršil predsednik kontrolo nad trgovskimi ladjami vseh dežel. Nobena ladja ne bo v bodoče brez posebnega dovoljenja zapustila pristanišč Zedinjenih držav, niti ne bo mogla izvažati blaga. Nevtralne ladje, ki leže v tem trenutku v pristaniščih Zedinjenih držav in ki ne odplujejo iz strahu pred nemškimi podmorskimi čolniki, morajo takoj zopet pričeti s plovbo, ali pa zapustiti pristanišča Zedinjenih držav.

## Ruska revolucija.

#### Ruske republike.

V Chersonu in v Kirsanovu so bile izklicane, kakor v Kronstatu, samostojne republike. V Kirsanovu je prišlo do boja med uporniki in zastopniki provizorične vlade. Tudi Zarizyn se je izklical za republiko; v mestu vlada panika. Komisija je naložila tamošnjemu prebivalstvu prispevek poldruga milijona rubljev. Vojaški okraj Irkutsk je proglašil svojo neodvisnost.

#### Duma odklanja separadni mir.

London, 17. junija. Reuter poroča iz Petrograda: Duma je v tajni seji sklenila izjavo, da bi bil separadni mir ali nadaljna nedelavnost na fronti izdajstvo napram zaveznikom. Duma zahteva takojšnjo ofenzivo za zavarovanje in vzdržanje pridobljene svobode.

#### Pred odločitvijo.

Berolin, 20. junija. „Lokalanzeiger“ poroča: „Daily News“ poroča iz Petrograda: Delavski in vojaški sovjet je izvolil komisijo 15 članov, ki naj se posvetuje glede odločitve o vojni in miru.

#### Rusija zopet pred preobratom.

Köln, 20. junija. „Kölnische Zeitung“ poroča iz Petrograda: Položaj v Rusiji se bliža zopet preobratu. Mera je do vrha polna. Na kmetijskem in častniškem kongresu je prišlo do najhujših spopadov. Nikdo ne mara ničesar več slišati o programih. Mogoče je, da bo brodogradilno podjetje Petrograd. Železničarji groze z generalno stavko.

Stockholm, 20. junija. Na Finskem je prišlo do trajne stavke ter grozi generalna stavka. Finski listi pozivljajo Ruse, da naj zapuste Finsko, ker neposredno grozi lakota.

Petrograd, 19. junija. Reuter. Čete so vdrele v prostore lista „Russkaje Volje“ ter so aretirale anarhiste, ki so se bili siloma polastili lista.



# Borba za mir.

## Borbe na Ruskem.

Petrograd, 18. junija. Na splošnem kongresu sovjeta delavskih in vojaških zastopnikov je podal minister zunanjih del Čeretelij poročilo o vladni politiki, v katerem je med drugim rekel:

Na polju zunanje politike se trudimo doseči in pospešiti novo pogodbo, ki priznava od ruske demokracije razglašena načela mednarodne politike zaveznikov. Mi se trudimo, da storimo svoj program vsem zavezniškim vladam spremljiv in da preprečimo prelom z zavezniki.

Naše mnenje je, da bi bil najslabši uspeh naše borbe za splošni mir separatni mir z Nemčijo, ker bi uničil pridobitve ruske revolucije in bi bil usoden stvari mednarodne demokracije. Separatni mir je torej skoraj nemogoč. Tak mir bi zapletel Rusijo v novo vojno na strani germanske koalicije. Pomenil bi izstop iz ene koalicije, da vstopimo v drugo.

Minister je nato podučil kongres o korakih ruske vlade, ki imajo namen sklicati konferenco zaveznikov za revizijo pogodb, toda z izjemo londonske pogodbe, ki nalaga zaveznikom dolžnost, da ne sklenejo nobenega separatnega miru.

Nato je minister Čeretelij opravičil delovanje vojnega ministra Kerenjskega ter je dokazoval, da je dolžnost revolucionarne armade, če je dežela ogrožena od ofenzive od zunaj, da je pripravljena ona za nastop.

Lenin, ki je dobil nato besedo, je na dolgo in široko obtoževal koalicijski kabinet, njegova dela in njegov nastop zlasti z ozirom na vojno ter z ozirom na poziv Kerenjskega k ofenzivi, ki ga je imenoval izdajstvo interesov mednarodnega socializma. Lenin je zagovarjal najstrožje korake ter izjavil, da je njegova stranka pripravljena prevzeti oblast, če se ji ponudi.

Vojni minister Kerenski, ki je nato dobil besedo, je obsojal od Lenina zastopana načela, ki da niso ničesar drugega, kakor napačno tolmačenje Marxov nauk, ter je opozarjal, da je od Lenina slavljeno bratenje na fronti le nekaj, kar se popolnoma sklada z željami nemškega generalnega štaba. Rekel je: Dokazati moramo internacionalni, da smo količina, ki je ne gre zanemarjati in da imamo voljo, ki je ne more obvladati kaka posamezna neorganizirana skupina. Končno je poročal o svojem poročanju na fronto in o ugodnih vtiskih, ki jih je tam dobil ter je zagovarjal svoje korake kot minister z energičnimi besedami in tako ognjevitostjo in prepričanostjo, da je vsa dvorana, izvzemši maksimaliste, odobrvala njegovo postopanje.

Delegati jugoslovanske socialne demokracije v Stockholmu.

Kakor poroča graško socialno demokratsko glasilo bodo delegati jugoslovanske socialne demokracije v Stockholmu sodrugji Jožef Kopač, Anton Kristan, dr. H. Tuma.

## Poskušeno mirovno posredovanje med Nemčijo in Rusijo.

Te dni je „Norddeutsche Allg. Ztg.“ glasilo nemškega kancelarja, prijavilo članek, v katerem se je izreklo za mir z Rusijo brez aneksij in brez kompenzacij. Spričo tega je zelo zanimivo, kar je bilo sedaj razglašeno po Reuterjevem biro-u in po petrograjski brzojavni agenturi, da je namreč šef švicarskega političnega departementa Hoffmann, (nekak švicarski minister zunanjih del) po švicarskem socialnodemokratskem narodnem svetniku Grimmu iz Berna, ki se mudi zdaj v Petrogradu, posredoval za mir med Nemčijo in Rusijo. Grimm je 27. maja posredovanjem švicarskega poslanstva v Petrogradu brzojavil Hoffmannu, da je na Ruskem želja po miru splošna in mir iz političnih, gospodarskih in narodnih ozirov nujno potreben. Vsa pogajanja bi mogla motiti samo kaka nemška ofenziva na vzhodu; če ta izostane, da je v relativno kratkem času mogoča likvidacija. Ob enem je bil Hoffmann naprošen, naj sporoči Grimmu vojne cilje Nemčije in njenih zaveznic. Hoffmann je 3. junija sporočil švicarskemu poslanstvu v Petrogradu, da ne začne Nemčija nove ofenzive, dokler je z Rusijo mogoča mirna poravnava.

Iz opetovanih pogovorov z merodajnimi osebami je spoznal, da želi Nemčija skleniti z Rusijo za obe stranki časten mir z bodočimi ozkimi trgovskimi in gospodarskimi zvezami s financijelno podporo za obnovitev Rusije, nevmešavanjem v ruske notranje razmere, prijateljskim sporazumljenjem glede Poljske, Litvanske in Kurlandske z ozirom na narodne posebnosti prebivalstva, vrnitev zasedenega ozemlja Rusiji in vrnitev po Rusih zasedenega ozemlja Avstriji. Nemčija ne zahteva ozemelj, da bi se povečala ali pomnožila svojo politično in gospodarsko moč.

Ta brzojavka je bila od nepoklicane strani objavljena v štockholmskem listu „Sozialdemokraten“ ter prišla tako na splošno vednost.

Posledica tega je bila, da je Hoffmann odstopil. V švicarskem narodnem svetu je bilo povedano, da švicarski zvezni svet sploh ni nič vedel o tem posredovanju, sicer bi ga ne bil dopustil. Švicarski narodni svet je sklenil, da sploh ne dopusti nobene razprave in je predsednik zavrnil svetnika Willemina, ki je zaklical, da je Hoffmanovo postopanje izdajstvo.

## DNEVNE VESTI.

Poslanska zbornica. Minulo soboto je poslanska zbornica odkazala budgetni provizorij pristojnemu odseku. Od govornikov se je posebno odlikoval posl. Biankini, ki je poudarjal, da v sedanjem težkem času ko bi morali imeti vsi narodi dolžnost, da se med seboj bralski podpirajo, je ravno največji narod poskusil, spraviti avstrijske narode pod nemško hegemonijo. Posebnega pomena je bil tudi govor posl. Kreka, ki je ob koncu svojega izvajanja poudarjal: Dve ideji ne bosta nikdar izumrli: Da so Slovenci, Srbi in Hrvati en narod in da spadajo državno skupaj ter morajo državno priti skupaj. Glede min. predsednika je omenil: Največja nesreča Avstrije od obstoja ustave je bil mož, kakor grof Stürgkh; čruga nevarnost grozi naši domovini, tej nevarnosti je ime Clam-Martinić. Ali ima parlament moč, obvarovati našo domovino te nevarnosti?

Poslanski mandati za državni zbor potečejo prihodnji mesec in bo treba ali mandate podaljšati, ali pa državni zbor razpustiti. Tako vlada kakor večji del strank je za to, da naj se mandati podaljšajo, ker so nove volitve v doglednem času upravnemogoče, saj toliko in toliko stotisoč volilcev ali pri vojaki, ali pa v vjetništvu. Zda; poročajo, da je mladočeški izvrševalni odbor dne 25. maja sklenil, nasprotovati podalšanju mandata in pozvati svoje člane, če bi parlament sklenil podaljšanje, naj poslanci te stranke svoje mandate odlože.

Poljski ministrski predsednik. Glasom varšavskih poročil je določen za ministrskega predsednika kraljevine Poljske knez Zdzislaw Lubomirski, in če bi ta odklonil, bivši avstro-ogrski veleposlanik v Washingtonu grof Adam Tarnowski. Grof Tarnowski se mudi v Varšavi ter se udeležuje političnega življenja.

Čez 50 milijonov kron vojnega posojila se je dosedaj podpisalo pri c. kr. avstrij. voj. zakladu za vdove in sirote v obliki zavarovanj na vojno posojilo. Sijajen dokaz, da je prodril ta najnovejši način podpisovanja vojnega posojila med najširše sloje prebivalstva. Prijave sprejema deželna poslovalnica zavarovalnega oddelka c. kr. avstrijskega vojnega zaklada za vdove in sirote v Ljubljani, Franca Jožefa nabrežje št. 1, I. nadstropje, njene okrajne poslovalnice in njeni pooblašteni zastopniki.

Seja kranjskega občinskega odbora z dne 15. junija 1917. 1. Naznanila županstva. a) Nakup 40 smrek na Šmarjetni gori po lesotržcu F. Dolencu pod že lani določenimi pogoji proti kupni ceni 40 K za m<sup>3</sup> se odobri. b) Nakup po c. kr. vojno-oskrbovalnem uradu izdanih slik cesarja in cesarice se prepusti občinskemu starešinstvu. c) Odobri se oddaja mestne tehtnice v Korkriškem predmestju Mihi Puher-ju proti najemščini 40 K. d) Poročilo Mestne hranilnice glede agitačijskega odseka za VI. vojno posojilo se vzame na znanje. e) Ureditev plače k vojakom vpoklicanega občinskega tajnika se prepusti občinskemu predstojništvu. 2. Poročila finančnega odseka a) Vzame se na znanje računski zaključek „Javnega vodovoda za mesto Kranj in okoli-

co“, ki izkazuje primankljaja K 4497.40. Od te svoje odpade na kranjsko občino K 2496.06. b) Z ozirom na to, da je že Mestna hranilnica kot občinski zavod podpisala VI. vojnega posojila 1,200.000 kron sklene občinski odbor, da se mestna občina udeleži pri podpisovanju zadnjega vojnega posojila z zneskom 4000 K na račun ubožnega zaklada. c) Občinski odbor ugotovi prošnji mestnih uslužbencev za zvišanje draginske doklade. d) Računski zaključek in bilanca Mestne hranilnice za l. 1916 se pregleda in odobri v smislu dopisa hranilničnega ravnateljstva. e) Odobri se sklep ravnateljstva Mestne hranilnice glede bilančne nagrade in zvišanje draginske doklade hranilničnemu osobju. f) Pravitako se odobri sklep upravnega odbora „Mestne hranilnice“, glasom katerega so se podelile različne podpore v dobrodelne namene. g) Z ozirom na obstoječe razmere se odkloni prošnja za prodajo občinske parcele št. 360. h) Oddaja mestnega sveta Ivanu Volčiču za napravo šupe proti letni najemnini 100 K za dobo 10 let se odobri. Na to župan zaključuje sejo.

Za goriske begunce v kranjskem okraju. Kranjski diletantje prirede v s r e d o, dne 27. junija v „Kino Talija“ glasben večer z deklamacijami. Vspored: 1. I. Brahms: 2. Ogrski ples, klavir štiriročno. 3. M. Moszkowsky: Španski ples G-mol, klavir dvoročno. 4. A. Funtek: V noč skoz noč, deklamacija. 5. a) Fr. Schubert: Momente musicale F - mol; b) A. Durand: Valse Es - dur, klavir dvoročno. 6. a) R. Schumann: Spomin; b) A. Durand: Valse As-dur, klavir dvoročno. 7. H. Volarič: Divja rožica, dvospev. 8. Fr. Chopin: a) Nocturno H-dur; b) Valse Cis-mol, klavir dvoročno. 9. S. Gregorčič: Domovini, deklamacija. 10. A. Dvorak: 9. Slovanski ples, klavir štiriročno. Začetek točno ob 8. uri. Cene prostorov: od 1.—4. vrste po 3 K, od 5.—8. vrste po 2 K, ostali prostori po 1 K, dijaki 60 vin. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Ilirija. Z ozirom na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

Za oslepele vojake se je nabralo pri domačem koncertu malih gojencev pri gosp. Katinki Jugovic v nedeljo, 17. junija 1917 K 35.

V Radovljici je umrla gospa Ivana Kunstelj v starosti 74 let. Naše sožalje!

Velika eksplozija na Steinfeldu. V noči od 16. na 17. junija je prišlo v vojaško - eraričnih skladiščih na Steinfeldu do eksplozije, ki je uničila 3 skladišča. Po dosedanjih poročilih je bilo kakih 100 oseb ranjenih. Z vojaške strani so še ponoči uvedli vse potrebno za pomoč. Sam vojni minister je dospel na kraj nesreče.

## Razglas.

V zmislu c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 13. marca 1917 namerava županstvo v Trziču skleniti pogodbe o dobavi krompirja (vsako množino) za predpisane cene. Kakor je znano, je le ta krompir prost vsake zaplembe od strani vojaške ali civilne oblasti. Ponudbe so takoj oddati pismeno na županstvo Trzič, Gorenjsko.

Tržno županstvo Trzič, 22. junija 1917.

Župan:

Franc Ahačič.

## Kupim vsako množino

smrekovega  
orehovega  
jesenovega  
češnjevovega  
hruševovega  
lipovega  
hrastovega

# lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

## kostanjev les

Natančneja pojasnila daje

L. REBOLJ, KRANJ.



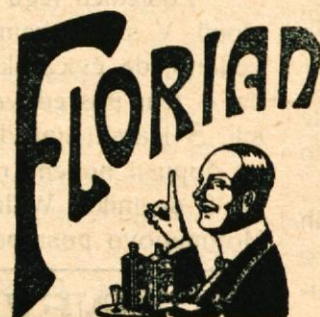
# Spominjajte se „Rdečega križa“.



**Tiskarskega vajenca**  
sprejme takoj  
**Tiskarna „Sava“ v Kranju**

**Vojne dopisnice**  
v poljubnih množinah  
oddaja  
Tiskarna „Sava“  
v Kranju.

Kdor svoj želodec ljubi,  
ne pije drugega, kakor  
želodčni liker



**Najboljši želodčni liker!**

Sladni in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naročila sprejema:

**Rudolf Kokalj, Ljubljana.**

Istatam se dobi tudi: slivovka, tropinka, rum in razni likerji.

## Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad  
nad K 1.000.000

brez odbitka rentnega  
davka.

**4 1/4 %**

brez odbitka rentnega  
davka.

Hranilnih vlog  
nad K 23.000.000

6 52-5

Najbolj varno naložen denar v vsem  
političnem kranjskem okraju!

1 26-8

## Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad  
(lastno premoženje) nad  
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo stanje hranilnih vlog nad

**7 milijonov 100 tisoč kron.**

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad 3 milijone 900 tisoč kron.

**4%**

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.**

**Ta najstarejši in največji denarni zavod na celnem Gorenjskem uraduje v Kranju na rotovžu**

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.